Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ЛИСТОПАДА 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 12, 1953. No. 235. VOL. LXI.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ВИКЛИКАЄ НА ПЕРЕСЛУХАННЯ ТРУМАНА, БИРНСА І КЛАРКА В СПРАВІ ВАЙТА

ТРУМАН ПРИЙНЯВ ВИКЛИК; ДЕМОКРАТИЧНІ ЧЛЕНИ КОМІСІЇ ОБУРЕНІ; БРАВНЕЛЛ ЗАПОВІДАЄ ДАЛЬШІ РЕВЕЛЯЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КОМУНІСТИЧНІ ВПЛИВИ В ДЕМОКРАТИЧНОМУ УРЯДІ

Вашинґтон. — Комісія Палати Репрезентантів для досліджения протиамериканських дій закликала бувшого президента Геррі Трумана, бувшого генерального прокуратора Тома С. Кларка і бувшого державного секретаря Джеймса Ф. Бирнса на свідків у справі комуністичної діяльности покійного директора Міжнародного Монетарного Фонду, Геррі Декстера Вайта. Комісія хоче дослідити, чи справді бувший президент Труман, знаючи про те, що Вайт обвинувачений у шпигунстві, іменував його високим державним урядовцем. Труман заперечив твердження генерального прокуратора, що він знав про комуністичну діяльність Вайта, коли іменував його державним урядовцем. Але теперішній губернатор Південної Каролайни Бирнс заявив, що він особисто відраджував Трумапові підписувати номінацію Вайта. — Переслухання в цій справі відбудеться 12 і 13 листопада. Труман прийняв заклик комісії в готелі в Ню Йорку, але не схотів відповісти на запити журналістів, чи він поїде за свідка до Вашинґтону. Він сказав: „Я прийняв заклик, а ви самі робіть висновки, що я далі зроблю." — Невідомо також, чи бувший генеральний прокуратор, а теперішній суддя Найвищого Суду Том Кларк буде свідчити в цій справі. У подібній справі він заявив був раніше, що як суддя Найвищого Суду, він може не з'явитися перед комісією Палати Репрезентантів, бо в ЗДА виконна, законодатна і судейська влади незалежні. В зв'язку з викликом бувшого президента на свідка перед конґресову комісію виринає інтерпретація конституції, чи комісія має право закликати бувшого президента на свідка в справі, яка сталася під час його урядування. Президенти в службі відмовляються свідчити перед конґресовими комісіями на основі своїх конституційних прав. Демократичні члени цієї комісії не були повідомлені про те, що комісія закликає на свідка бувшого президента, бо її голова конґресмен Гаролд Г. Велде не повідомив їх про це. Демократичний член цієї комісії, — конґресмен Френсіс Е. Волтер заявив, що „вчинок Велде без прецеденсу в історії ЗДА". Але республіканці підтримують Велде. Республіканський конґресмен Клер Е. Гоффман заявив, що коли Розенберґів стратили на електричному кріслі за те, що видали большевикам таємницю атомової бомби, то що треба зробити з бувшим президентом Труманом, який підписав номінацію комуністичного шпигуна Зайта, що мав можливість як високий урядовець, видавати державні таємниці комуністам. Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл заявив, що республіканський уряд обіцяв народові боротьбу з комуністичними впливами в уряді, і цю боротьбу доведе до кінця. Щодня, сказав він, знаходяться документи в архівах окремих департаментів, які свідчать про те, як демократичний уряд толерував комуністів і корупцію в урядах своїх урядовців.

Айзенгавер проти підвишки мита на шипшинові люльки

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер відмовився підписати закон про збільшення мита на шипшинові люльки, що їх ввозять до ЗДА. Це президентське рішення, хоч і стосується до не дуже важливої господарської ділянки, свідчить про те, що Айзенгавер є за ліберальними ввозовими тарифами, щоб у той спосіб підтримувати господарський розвиток Европи, вільні країни якої потребують долярів, щоб торгувати з Америкою. В господарських колах ЗДА нетерпеливо чекали на це рішення президента, бо справа висоти ввозових тариф цікавить від довшого часу публічну опінію американських промисловців і фармерів.

Вантажники відкликуються в справі реєстрації до Найвищого Суду

Ню Йорк. Н. Й. — Міжнародна Спілка Вантажників у Ню Йорку не погоджується з рішенням Федерального Суду, який відкинув її скаргу проти обов'язкової реєстрації всіх портових робітників та урядовців, і вносить відклик до Найвищого Суду. Двостейтова Портова Комісія при помочі реєстрації хоче усунути з порту ті злочинні елементи, що брали від робітників та корабельних підприємців хабарі, за які робітникам давали працю, а портовим фірмам робітну силу. Відтепер найматиме робітників урядова аґенція.

В АМЕРИЦІ

● **Секретар оборони** Чарлз Е. Вилсон заявив в інтерві з представником „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", що він не може спокійно говорити про те, що ЗДА і їх союзники були настільки наївні, що всю підводну німецьку фльоту передали Совєтам після другої світової війни. „Моє завдання, казав Вилсон, направити деякі попередні помилки".

● **Сенатор Еверейт Дирксон,** який об'їхав усю країну, заявив, що не знайшов дійсного невдоволення населення з уряду през. Айзенгавера, але додав, що широкі кола громадянства хотіли б „дещо більше знати, про те, що плянує цей уряд."

● **Пані Телму Мк Крарі** іменовано шерифом повіту Маріон в стейті Ілліной на час, що його мав відслужити її недавно померлий чоловік. Вона має 48 років і виконуватиме обов'язки шерифа до грудня 1954 року.

● **Директор Поборової** Служби генерал-майор Луїс Б. Герші заявив, що після 1 липня 1954 року число покликуваних до військової служби в ЗДА мусить збільшитися, бо приблизно 1,300,000 вояків закінчать свою військову службу і треба буде їх замінити рекрутами.

● **Генерал Армії Джордж С.** Маршал вислав повідомлення до Комітету Нагороди Нобеля в Ослью, що він вже настільки здоровий, що 10 грудня зможе бути в норвезькій столиці щоб відібрати мирову нагороду за 1953 рік.

● **Президент АФП Джордж** Міні заявив на Крайовій Конференції Християн і Жидів, що він є проти того, щоб для політичних цілей роздмухувати релігійну й расову ненависть між населенням. Найвищий час, сказав він, відкинути такі упередження, бо вони не згідні з ідеєю дійсно братерства між людьми.

Республіканці виграли додаткові вибори в Каліфорнії

Глінард П. Липскомб

Лон Анджелес. — Республіканська партія виграла додаткові вибори в 24 окрузі, що обіймає передмістя Лос Анджелесу. На конґресмена вибрано в цій окрузі республіканського кандидата Гленарда П. Ліпскомба, який переміг свого демократичного суперника більшістю 8,000 голосів. На ці вибори звернені були очі політичних кіл ЗДА, бо їх вислід мав показати, чи дійсно республіканська партія втрачає прихильність населення, як про це твердили демократи після виборів у Ню Джерзі і в Ню Йорку. Вислід виборів був дуже непевний, бо обидві партії виставили по два кандидати, і хоч в попередніх виборах президент Айзенгавер дістав був у цій окрузі більшість 30,000 голосів над демократичним суперником Адлеєм Стівенсоном, тепер самі республіканці не були певні успіху, бо з їхньої партії кандидував ще й незалежний кандидат, який також підтримував уряд Айзенгавера. Зареєстрованих виборців було 165,638, а голосувало тільки 89,000 — 54 відсотки. Ліпскомб, як головні гасла під час виборчої кампанії виставив справу комуністичних злочинів у Кореї і справу Вайта, якого Труман іменував був високим урядовцем, хоч знав, що він комуніст. Демократи твердять, що республіканці витягнули справу Вайта для того, щоб виграти ці додаткові вибори в Каліфорнії, але безсторонні політики твердять, що вона не мала значного впливу на вислід виборів, бо виникла досить пізно. Тепер республіканська більшість в Палаті Репрезентантів становить 219 послів, демократи мають 215 голосів, а один незалежний голосує, як йому подобається.

Масове щеплення проти дитячого паралічу

Крайова Фундація для поборювання дитячого паралічу плянує на найближчу весну защепити принаймні 500,000 дітей проти дитячого паралічу. Щепити мають сироваткою д-ра Йонаса Салька, професора Пітсбурзького університету, який твердить, що ця сироватка нешкідлива і дає повний успіх, бо він випробував її на 700 дітях. Але три шикаґовські лікарі Альберт Міллер, Сідні О. Левінсон і Г. Дж. Шонессі пропонують інший спосіб щеплення і заявляють, що не могли випродукувати певної сироватки в той спосіб, який описав д-р Салька. На щеплення 500,000 дітей потрібно буде коло 7,500,000 долярів. Фундація скуповує одночасно всі запаси ґамми ґлобуліни, яка хоч не забезпечує нащепленої дитини від захворіння на дитячий параліч, але на деякий час хоронить її від цієї недуги, або злагіднює наслідки, які вона дає. Фундація асиґнує на ґамма ґлобуліну 19 мільйонів долярів, і думає нащепити нею понад 2,000,000 дітей. Нової сироватки випродуковано вже стільки що її вистачить на масове щеплення дітей.

Суд відмовився звільнити за порукою редактора „Русского Ґолосу"

Ню Йорк. — Федеральний суддя Сідні Шуґермен відкинув пропозицію звільнити за грошовою порукою Бориса Скляра, редактора комуністичного „Русского Голосу", російського видання „щоденних". Скляр придержаний на Елліс Айленд. Уряд закидає йому приналежність до комуністичного підпілля в цій країні.

Кайзер продав фабрику за 26 мільйонів долярів

Дітройт. — Корпорація Кайзер Моторс продала свою фабрику літаків у місцевості Віллов Ран під Дітройтом корпорації Дженерал Моторс за 26 мільйонів долярів. Кайзер перенесе все влаштування до своєї фабрики літаків в Толідо. Це має статися впродовж одного року. За гроші з продажу фабрики Кайзер заплатить борг урядові в висоті 26,613,000 долярів, після чого буде винен ще 18,650,000 дол. Фабрику літаків у Віллов Ран купив був Кайзер від уряду за 15,000,000 долярів 1948 року. Дженерал Моторс зможе тепер поширити продукування автоматичних автових трансмісій. Тепер в цій фабриці Дж. Моторс є 7,000 робітників, але після поширення виробництва автоматичних трансмісій ще 8,000 робітників дістануть працю.

● **50-річні збори Американсько-Канадійського** Товариства релігійного виховання в Пітсбурґу ставлять вимогу посилити релігійне виховання молоді, бо воно єдине може бути успішною зброєю в боротьбі проти „аґресивних ідеологій". Отець д-р Юджін Карсон Блейк (із Пресвітеріянської Церкви) домагався усіми силами змагати до того, щоб знову ввести Бога до публичних шкіл.

РАМОН МАҐСЕЙСЕЙ ОБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА ФІЛІППІН

Маніля, Філіппіни. — Рамон Маґсейсей, націоналістично-демократичний кандидат, переміг у виборах свого противника, дотеперішнього президента Ельпідія Квіріна, та був обраний новим президентом Філіппін. Вибори закінчились у вівторок ввечорі. Вибирано, крім президента і його заступника, теж 102 члени філіппінського парляменту. Опозиційна досі націоналістично-демократична партія, яка тепер перемогла у виборах, постійно твердила, що попередні вибори 1949 р. переведені при помочі зорганізованого терору і фальшівництва. В теперішних виборах згинули понад 20 осіб, понад 30 є ранених, а 17 схоплених в невідомі місця. Понад 150 осіб арештовано. Були випадки збройного нападу на виборчі домівки і схоплювання виборчих скриньок, як також напади на чільних місцевих політичних діячів. Зрештою, непогамовані пристрасті розпалилися на Філіппінах в усіх партійних таборах.

Новий король Савді Арабії прирікає співпрацю з Заходом

ЕМІР САУД
новий король Арабії

Каїро. — Новий король Савді Арабії, 52-літній Савд Ібн Абдул Азіс виголосив свою першу престольну промову, в якій заявив, що правитиме на базі шукання порозуміння з закордонним світом в усіх міжнародних справах і піднесення добробуту народу. Він прирік „мирну співпрацю в рямцях Об'єднаних Націй та Арабської Ліґи" і заатакував при цьому жидів, заявляючи, що уважає „банди Ізраїлю аґресорами і ворогами". Він заперечив будь-які зв'язки з комунізмом, стверджуючи, що „єдиною релігією в Савді Арабії є іслям". Новий король правитиме спільно з своїм молодшим братом, наступником престолу Еміром Файзалем, який керуватиме закордонними справами країни. В Єгипті проголошено 14-денну жалобу на знак пошани до померлого короля 73-літнього Ібн Савда. З Йорданії повідомляють, що не є виключені поважні труднощі для нового арабського монарха наслідком можливого зголошування інших претендентів до престолу в Савді Арабії.

Західня Німеччина звертається до ОН у справі своїх полонених в СССР

Об'єднані Нації. — Уряд Західньої Німеччини звернувся до Об'єднаних Націй з запитом, чи він може заскаржити перед ОН совєтський уряд за протизаконне затримування маси німецьких полонених з другої світової війни. Німецька нота підкреслює, що за чартером ОН і прийнятим досі в ОН звичаєм переслухується перед Об'єднаними Націями також репрезентантів держав не-членів ОН у справах, які входять в обсяг діяння ОН. Тому заступник міністра закордонних справ в уряді Західньої Німеччини, д-р Валтер Гальштайн, прибуде до Ню Йорку, коли почне радити комісія ОН в справах соціяльних, гуманітарних і культурних. При Об'єднаних Націях є постійний західньо-німецький обсерватор, д-р Ганс Райссер.

На Кубі заборонено комуністичну партію

Гавана. — Уряд президента Батісти проголосив заборону комуністичної партії і видав наказ арештувати п'ятьох головачів кубинських комуністів. Комуністи на Кубі зорганізувались в 1938 році, як „народна соціялістична" партія. Адміністраційна влада подає число членів тієї партії на 40.000 осіб. Декрет, що ставить комуністів поза законом, проголошено негайно в офіційному часописі і з тою хвилиною він набрав правної сили.

Цейльон не хоче англійського губернатора

Кольомбо. — Лорд Салбері, генеральний губернатор на Цейльоні, самостійній державі, але приналежній до Брит. Імперії, звернувся до Джона Котелявалі, цейльонського прем'єра, з формальним запитом, що значить постанова цейльонського уряду з 26 жовтня про те, щоб надалі не вивішувати англійського прапора та не співати англійського державного гимну. — Цейльонський прем'єр відповів на те так: „Хоча Цейльон є незалежною країною, проте існують три речі, що їх цейльонський нарід не всилі зрозуміти: чому в нашій вільній країні має бути чужинецький губернатор, чому ми маємо у вільному Цейльоні вивішувати англійський прапор і чому маємо співати англійський гимн?"

„ВЕЛИКА ТРІЙКА" РАДИТИМЕ НА БЕРМУДАХ ВІД 4 ДО 8 ГРУДНЯ

БУДУТЬ ОБМІРКОВАНІ ВСІ НАЙВАЖЛИВІШІ МІЖНАРОДНІ СПРАВИ

Вашинґтон. — Офіційно повідомлено, що конференція голів урядів ЗДА, Англії і Франції відбудеться на Бермудах від 4 до 8 грудня ц. р. для „обговорення різних справ спільного зацікавлення". Аналогічне повідомлення появилось в Лондоні й Парижі. Конференцію на Бермудах скликано з англійської ініціятиви. Візьмуть в ній участь президент Айзенгавер, державний секретар Дж. Ф. Доллес, англійський прем'єр Черчил і секретар закордонних справ Іден, французький прем'єр Лянієль і міністер закордонних справ Франції Жорж Бідо. Кожну з трьох делеґацій супроводжатиме 15-20 дорадників і фахівців від різних справ, що будуть предметом нарад. Конференція збирається без заздалегідь точно означеного порядку денного, але відомо, що основною справою, над якою радитимуть найавторитетніші керівники 3-ох західних великодержав, є устійнення дальшої політики у відношенні до Совєтів, після того, як остання совєтська нота наочно доказала, що Совєти не мають найменшого бажання злагіднити існуюче міжнародне напруження будь-якими компромісовими розв'язками і спільними мирними розмовами. З уваги на те, що неґативна відповідь Совєтів на західню пропозицію зустрічі у швайцарському місті Люґано для справ Німеччини й Австрії відкладає на необмежений час об'єднання Німеччини, три західні великодержави мусять устійнити такий майбутній правний стан Німеччини, який не викликав би застережень в будь-якій із цих західніх держав, ані в самій Західній Німеччині, і рахувався також з настроями всього німецького народу. Поруч з цими двома найважливішими европейськими справами, з якими тісно в'яжеться справа европейського пакту безпеки, „велика трійка" розглядатиме три далекосхідні справи, а саме: відношення до червоного Китаю, війну Франції проти комуністів в Індо-Китаї, і далі неясну ситуацію в Кореї. Гадають, що Винстон Чирчил, навчений останньою совєтською нотою, не настоюватиме більше на зустрічі „великої чвірки", проте у принципі піддержуватиме концепцію „відкритих дверей" для можливої зустрічі західних представників із Маленковим в будуччині. Вістки про те, наче би Маленков „був готов" зустрітися з західніми державними діячами, не знайшли потвердження в будь-яких конкретних інформаціях Вашинґтону та Лондону. Офіційно оприлюднено в Англії відомість, що англійська делеґація на чолі з Винстоном Черчилом виїде на конференцію на Бермудах спеціяльним, збудованим в Америці, пасажирським літаком на 62 пасажирів. — У Німеччині прийняли з великим задоволенням вістку про скликання конференції „великої трійки" на Бермудах з німецькою справою, як одною з найважливіших на порядку денному тамошніх нарад. Задоволення з цього факту висловили канцлер Аденауер і лідер соціял-демократичної опозиції, д-р Олленгауер.

Уряд Черчила дістав знову заяву довір'я

Лондон. — Хоча опозиційна лейбур-партія виступила в англійській палаті громад з гострими закидами проти консервативного уряду, обвинувачуючи його у викликанні щораз більшої дорожнечі, проте в формальному голосуванні двічі відкинено опозиційні закиди, як безосновні. Перше голосування дало 311 голосів на користь уряду проти 275 голосів опозиції, а наступного дня 301 голос відкинув опозиційний внесок, за яким заявились 278 послів. Головним речником опозиції була посолка д-р Едіт Саммерскін, яка наводила статистику подорожчання м'яса, товщів і сиру.

Вже шостий день не „переконують" корейських полонених

Панмунджом. — Вже шостий день не відбуваються зустрічі комуністичних „переконувачів" із полоненими неповоротцями. Північно-корейський генерал Лі Санґ-чо, червоний делеґат у військовій комісії для справ перемир'я, заявив, що комуністи пішли „на найдальший компроміс" і тому не погоджуються зревідувати дотеперішню методу переслухування полонених. Індійський голова Невтральної Комісії заявив, що коли комуністи унеможливлять дальше переслухування полонених, то сама Контрольна Комісія робитиме це, запитуючи щоденно по 2,000 полонених, котрий з них хоче репатріюватись. Тим часом індійська сторожа застрілила одного полоненого неповоротця під час спроби втекти з табору.

Американські полонені-неповоротці, яких є 22, звернулися до Невтральної Комісії з просьбою, щоб листи, писані до них, були цензуровані. Генерал Тімайя заявив, що це перший в історії випадок, щоб полонені не хотіли приймати листи від своїх родин, але — мовляв — він виконає просьбу американців і на будуче питатиме: „Є до вас лист від вашої мами, яка просить вас вернутися додому. Чи ви хочете прийняти цього листа?" Коли полонений скаже „ні", то його не будуть силувати читати неприємні для нього листи.

В СВІТІ

● **Американський** патрульний літак з 14 членами залоги впав у морську протоку поміж Кореєю і Японією. Всі члени залоги згинули. Коротко перед тим, літак стояв ще у радіовому зв'язку. Цілонічні розшуки чотирма американськими нищильниками не дали ніякого висліду.

● **Юґославія,** протестуючи вдруге проти заборони італійського уряду вивозити з Італії будь-які товари до Юґославії, заявила, що все ж вважає можливим мирне полагодження спірних юґославсько-італійських справ.

● **Колишній прем'єр** Ірану Могаммед Моссадек, що відповідає тепер перед військовим судом за державну зраду, якої допустився збройним спротивом проти волі шаха, дістав від суду право говорити скільки хоче, і виголосив 6-годинну промову в своїй обороні і в запереченні права судити його. Після того 73-літній колишній диктатор, напів інвалід, зовсім охляв.

● **Совєти скасували в Австрії** цензуру радіо-передач, в державній австрійській радіовисильні, що знаходиться в совєтській зоні Відня. Ця совєтська „концесія" прийшла наслідком розпорядження австрійської влади, щоб радіовисильня іґнорувала совєтську цензуру. Совєти цензурують ще концертові програми і театральні п'єси, ставлені в підсовєтській зоні Відня.

● **Комуністичний Китай** передав через свій Червоний Хрест індійському урядові чек на 57,000 долярів, як запомогу жертвам останньої великої повені в Індії.

НА ЕКРАНІ ПОДІЙ

Американську пресу опановують в цих днях 2 головні вістки: заповіджена на початок грудня (від 4-го до 8-го) конференція голів урядів трьох західніх великодержав: ЗДА, Британії і Франції, та „справа Вайта", точніше попереднього президента Трумана і його адміністрації, яким теперішній генеральний прокуратор Бравнелл закинув, що вони підвищували Вайта на урядових постах, не зважаючи на пересторогу Федерального Бюра Інвестиґацій, що Вайт є совєтським шпигуном.

Відносно конференції на Бермудах, американська публічна опінія не робить собі жадних ілюзій. Подібна конференція мала відбутися вже в червні, але її відкладено з таких „незалежних причин", як дійсна або „дипломатична" хвороба Черчила. Тепер безпосередньою причиною скликання тієї конференції є совєтська нота на західні пропозиції щодо полагодження справи Німеччини й Австрії. Совєти видвигнули такі передумови тієї конференції, прийняття яких західнім світом було б — в оцінці американських пресових коментарів — „самогубством". Теж і Черчил помітно зменшив свій ентузіязм щодо пропонованої ним раніше зустрічі голів урядів західніх великодержав з Маленковим і помітно схиляється до американської опінії, що тільки постійно збільшувана сила та оборонна готовість західнього світу може відстрашити Москву від нової аґресії. Отже можна сподіватися, що під тим кутом відбуватимуться наради на Бермудах. Остання совєтська нота на західні пропозиції та совєтська політика взагалі не дають жадних надій на можливість якщо не припинення, то бодай злагіднення теперішнього політичного напруження в світі і „холодної війни" між Сходом і Заходом.

„Справа Вайта" є внутрішньоамериканською і в додатку „старою" справою, але набирає міжнародного розголосу з уваги на її сенсаційність. Американська опінія оцінює цілу ту справу не так по її суті, як радше на тлі теперішніх внутрішньо - політичних відносин. Притоку до такої оцінки дала та обставина, що справу видвигнено безпосередньо після того, як Республіканська партія, що тепер при владі, зазнала низки невдач в цьогорічних виборах, головно в Ню Джерзі. В пресових коментарях звертається увагу й на те, що генеральний прокуратор Бравнелл зробив помилку, відкриваючи цю справу вперше в промові перед Екзекутивним Клюбом в Шикаґо, замість того, щоб видвигнути її в Конґресі, чи в інший, більш пригожий спосіб. Все ж таки відкриття мало помітний вплив на публічну опінію й пересічний громадянин дякує Богові, що до влади прийшов президент Айзенгавер, поставивши як одне з головних своїх завдань прочищення адміністрації від зрадливих елементів. Виклик б. президента Трумана, б. генераль. прокуратора Кларка і б. державного секретаря Бирнса перед Конґресову Комісію протиамериканських діянь для свідчень в цій справі вже цього тижня вважається за „розправу" між республіканською адміністрацією і демократичною опозицією.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТАРІ ГРІХИ

Генеральний прокуратор З'єдинених Держав, Герберт Бравнелл, мол., виявив в останніх днях ще один з довгої низки „старих гріхів" воєнної і післявоєнної адміністрації країни, які тепер гірко мстяться не тільки на американській політиці, але й на безпеці всього вільного світу. Це — просякнення комуністами не тільки поодиноких важливих ділянок суспільного життя, але навіть найвищих урядових установ, включно з Білим Домом.

Згідно з твердженнями генерального прокуратора Бравнелла, бувший президент Труман найменував тодішнього асистента секретаря скарбниці, Геррі Декстера Вайта, екзекутивним директором З'єдинених Держав у Міжнародному Монетарному Фонді вже після того, як Федеральне Бюро Інвестиґацій звернуло йому та іншим відповідальним керівникам уряду увагу на те, що Вайт є совєтським шпигуном.

Заява генерального прокуратора, яку він зробив в тій справі з кінцем минулого тижня у своїй промові в Екзекутивному Клюбі в Шикаґо, стала першою сенсацією дня. Бравнелл твердить, що ФБІ два рази звертало президентові Труманові увагу на шпигунську активність Вайта — вперше в 1945-му і вдруге в 1946-му р., одначе тодішній президент не тільки зіґнорував пересторогу, але ще й підвищив Вайта в його уряді й відповідальності.

Над заявою Бравнелла відразу розгорнулась дискусія. Бравнелл доводить, що звіт ФБІ передано президентові Труманові через його військового зв'язкового. Обидва вони, б. президент і його зв'язковий, заявляють, що такого звіту з ФБІ „не пригадують собі", а п. Труман до того ж твердить, що він усунув Вайта негайно, як тільки довідався про його „нельояльність". Тим часом, тодішній секретар і теперішній губернатор Південної Каролайни, Джеймс Бирнс, заявляє, що він тоді „обговорював" з президентом Труманом „справу Вайта", а Бравнелл та інші представники теперішнього уряду пригадують, що президент Труман ніколи Вайта не усував, що Вайт сам уступив, а п. Труман попрощав його тоді ще й особистим листом, підкреслюючи та високо оцінюючи „видатні заслуги" Вайта. Преса зі свого боку пригадує б. президентові Труманові його заяви про „червоних оселедців" у зв'язку з такими комуністичними і шпигунськими аферами, як відома справа Гісса тощо.

Не входячи в сам спір теперішньої адміністрації з попередньою та внутрішньо-політичні причини й цілі того спору, все ж таки не можна не звернути окремої уваги на самі ці „старі гріхи", що стали суттю спору. Правда, з „облегшуючих обставин" для попередньої адміністрації та б. президента Трумана можна згадати, що й вони дістали ті гріхи в спадщині від покійного президента Рузвелта, якого комуністи та їхні поплентачі за всяку ціну намагаються тепер робити „святим", бо він, хоч і не в злій волі, допустив до того, що червоні шпигуни й зрадники господарювали в Америці, як у себе вдома, підготовляючи загладу для Америки власне в тому часі, як Америка рятувала Кремль із залізних обіймів його союзника з воєнної змови, Гітлера.

Наслідком тієї „дружби" і легковірности є те, що Москва дістала від Америки всі, навіть найбільші, таємниці, включно з таємницями атомової і водневої зброї, а світ став перед смертельною загрозою повного знищення і руїни. На жаль, є баґато познак та можливостей, що й цей гріх не є останній і що подібні гріхи можуть повторитись ще й сьогодні, якщо не тільки уряд, але й всі громадяни не докладуть всіх зусиль, щоб цілком очистити суспільне життя від п'ятиколонних комуністичних виродків.

Сьогодні, коли весь американський загал здригається перед виявлюваними того року „старими гріхами", американські українці можуть з чистою совістю та з сумною сатисфакцією пригадати, що вони належали до тих нечисленних вимків, які в найсолодші медові місяці коньюнктуральної американсько-совєтської дружби не тільки здавали собі вповні справу з її небезпеки і загрози для країни, але й мужньо та безстрашно звертали на це увагу, стягаючи на себе скажену атаку комуністів і легковірних американців. Сьогодні ці самі американські громадяни українського роду перебрали на себе знову досить непопулярну в консервативних колах ролю аванґарду в боротьбі проти „шостої колони" в Америці, цим разом аґентів білого російського імперіялізму. Старі гріхи було б легше спокутувати, якщо б вони захоронили нас перед подібними новими.

ПІДГОТОВА ДО ЗМІНИ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Починаючи з четверга 12 листопада, підкомісія метод і засобів Палати Репрезентантів у Вашинґтоні веде переслухання свідків і знавців, щоб підготовити доповнення та зміну закону про суспільне забезпечення. Коли будуть призбирані й стверджені різні факти, голова підкомісії, конґресмен Карл Т. Кортис з Небраски, передасть вислід переслухання повній комісії для визначення дальшої політики в справі суспільного забезпечення. Це є згідне з плянами президента Айзенгавера, який під час передвиборчої кампанії восени минулого року обіцяв розширити суспільне забезпечення на десять мільйонів осіб, які ще не мали права чи нагоди бути забезпеченими на випадок безробіття та старости.

Пані Овета Колп Гоббі, секретарка департаменту здоров'я й добродійности в кабінеті президента, заявила на пресовій конференції, що програма забезпечення буде розширена навіть поза дотеперішні рекомендації президента й різних урядових та приватних аґенцій, бо дотеперішній досвід виявляє, що суспільне забезпечення не впливає шкідливо на приватну ініціятиву в розвитку американського промислу та бизнесу. Вона твердить, що американці хочуть тільки більше „економічної забезпеки". Тому вона, очевидно в імені уряду, рекомендує поширити забезпечення на самозатруднених професіоналістів і бизнесменів, фармерських робітників і власників та на домашню прислугу. За її обрахунком коло 70,000,000 робітників і працівників будуть користати в недалекій майбутності з суспільного забезпечення, а тільки 5,000,000 осіб залишиться поза цією системою.

Пані Колп Гоббі передбачає навіть, що в Конґресі обговорять можливості інших родів економічного забезпечення, тобто поза системою суспільного забезпечення, а це дасть притоку до зміни деяких постанов у теперішній системі.

Ці погляди виявила пані Колп Гоббі поки ще почалася нарада Американської Асамблеї в Домі Ардена, недалеко міста Гарріман, у стейті Ню Йорк. Для пригадки треба сказати, що Американська Асамблея — це приватна репрезентація всіх родів американського публічного життя, отже бизнесу, політики, науки, робітничих організацій і різного роду професіоналістів. Асамблея зібралася була минулого тижня, щоб саме обговорити з усіх боків теперішню систему суспільного забезпечення, ствердити її доцільність чи може шкідливість, і висловити свою думку, що далі з цією справою зробити. З вислідами нарад Американської Асамблеї рахується президент і Конґрес і тому публіка пильно слідкувала за її нарадами. Вони закінчилися у неділю 8 листопада, після чого проголошено резолюцію, яка, на ділі, нікого не зобов'язує, але з якою рахується уряд тому, що це наче „перехресний" погляд усіх верств і кляс населення.

Резолюція заснована на семи звітах, які пред'явлено на засідання Американської Асамблеї в Домі Ардена. У звітах ствержено, що ідея суспільного забезпечення вже на постійне прийнялася серед громадянства, бо від 1935 р., тобто від часу її введення в життя, можна було слідкувати за її діянням у практиці. Асамблея стверджує, що система суспільного забезпечення не підкопує ані особистої ініціятиви, ані свободи чи інших традиційних „американських чеснот", отже не становить жадної небезпеки для американського способу життя. Асамблея рекомендує тільки, щоб у такій економічній забезпеці брали участь одиниці, приватні підприємства й уряд, тобто всі три чинники, що становлять підстави праці й діяння всієї Америки. „Наша вільна економія доволі сильна навіть у часі, коли ми мусимо бути готовими до великих витрат на оборону", сказано в звіті. Далі помітна заява: „Ми віримо, що стаємо сильнішими, а не „м'якшими" саме завдяки нашій економічній забезпеці в останньому півсторіччі... Програма забезпеки, мудро придумане й розумне виконуванання, може, насправді, дати потрібну основу для високої національної моралі і духових цінностей".

Далі резолюція потверджує потребу приватних старечих пенсій так, щоб уряд був тільки додатковим економічним чинником у забезпеченні людини на випадок її нездатности до праці. Головну увагу покладено на особисті ощадності в родинах, які можуть це зробити, тобто в таких родинах, які можуть щось заощадити із заробітків чи підприємств.

Одначе на нарадах підкреслено, що треба теж подбати про забезпеку на випадок тимчасової нездатности до праці, а також про належну фінансову забезпеку осіб, яким теперішня висота старечої пенсії не вистачає на відповідне утримання. З другого боку, висловлювано думки, що нездатність до праці не мусить бути прив'язана до точно устійненого віку, і тому Конґрес повинен призадуматися над ревізією теперішніх постанов закону. Саме ці питання має підготовити конґресова комісія і пред'явити висліди своїх спостережень після Нового Року.

Світозор Драгоманов

ЕВРОПЕЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Дня 3-го вересня ц. р. вступила в силу Европейська Конвенція Прав Людини. Це не проста декларація, проголошення, а міжнародний закон, обов'язковий для тих держав, представники яких підписали ту Конвенцію і погодилися ввести її засади в своє законодавство. Згідно з Конвенцією, вона мала вступити в силу після того, як десять з п'ятнадцяти країн (уряди яких 4 листопада 1950 р. підписали в Римі Конвенцію, а 20 березня 1952 року в Парижі — додатковий протокол), ратифікують її, тобто затвердять і введуть в своїх країнах.

Першою країною, яка ратифікувала в своєму парляменті Конвенцію, була Великобританія (22 лютого 1951 р.). Далі схвалили конвенцію вісім держав: Норвеґія, Швеція, Західня Німеччина, Зарщина, Ірляндія, Греція, Данія та Ісляндія. А 3-го вересня ц. р. Люксембурґ вручив генеральному секретареві Страсбурзької Ради Европи „інструмент ратифікації", отже увів в силу Конвенцію. В п'яти країнах — Франції, Бельгії, Голляндії, Італії і Туреччині — процедура ратифікації доходить кінця.

Це перший раз в історії людства створено міжнародну установу, до якої можуть апелювати держави-члени та їх громадяни, якщо вони вважають, що права людини й основні вольності не пошановані одною з країн учасниць Конвенції. Якщо виявиться, що скарга оправдана, то прийде або угодове розв'язання справи, або при невдачі такої полагоди — секретаріят відсилатиме рапорт комітетові міністрів Ради Европи.

Таким чином внутрішній політичний і юридичний режим держав членів Конвенції остаточно підпорядкований контролі комітету міністрів, який рішатиме більшістю двох третин голосів.

Як відомо, 10 грудня 1948 року Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй ухвалила Міжнародну Декларацію Прав Людини. Проте в Об'єднаних Націях знайшлися такі особи, які вважали потрібним і доцільним не обмежуватися простим проголошенням принципів, а доповнити це проголошення взаємним зобов'язанням, яке було б правдивим пактом, що зв'язував би тих, що підписали Конвенцію, і організував би наднаціонально і наддержавно успішний захист прав людини.

Дорадча Асамблея Ради Европи вже на перших своїх засіданнях визнала, що Конвенція для охорони прав людини і основних вольностей могла б стати політичною хартією европейських вольностей, найпевнішою ґарантією демократичних режимів і суттєвим елементом для охорони свободи та миру в Европі.

Комітет міністрів Ради Европи до цієї думки прилучився, і Асамблея взялася за працю з серпня 1949 року. Ця праця привела до виробу Конвенції і додаткового протоколу до неї, нині ратифікованих парляментами.

Треба мати на увазі основні статті статуту Ради Европи, де сказано, що мета тої Ради — створити тіснішу спілку між її членами, щоб охороняти і здійснювати ідеали та принципи їх спільних надбань і сприяти їх господарчому й соціяльному поступові. Дуже важлива засада, яка встановлює, що „кожний член Ради Европи визнає принцип першенства закону і принцип, за яким кожна особа, що стоїть під охороною закону, повинна користуватися правами людини і основними свободами".

Вже на першій своїй сесії 1949 року Асамблея Ради Европи підкреслила вагу цих принципів, а також ухвал юридичної комісії Европейського Руху, що постав після Гаазького Европейського Конґресу в травні 1948 року. В ухвалах тої юридичної комісії сказано, що уряди можуть бути прийняті до Ради Европи тільки в тому разі, якщо вони підпишуть спільну декларацію, яка забезпечувала б основні особисті й громадські права. Та сама юридична комісія вимагала створення незалежного европейського Суду, якому кожний член Ради міг би подати на розгляд випадки, в яких декларація прав виглядає порушеною. Цей Суд мусить мати право призначати своїх представників для переведення всякого роду анкет щодо, наприклад способів переведення виборів, політичних процесів тощо.

Які ж права ґарантує Европейська Конвенція Прав Людини?

Це насамперед право на життя, сформульоване так: „Право кожної особи на життя, захищене законом". Далі послідовно виложені: захист від тортур, захист від рабства і невільництва, право на справедливий суд, захист від свободу і безпеку, право на вживання закону ретроактивно, тобто, що ніхто не може бути засуджений за вчинок, який не вважався порушенням закону під час доконання того вчинку. Конвенція забезпечує кожній особі право на пошану її приватного і родинного життя, її помешкання і листування, свободу думки, совісти і релігії, свободу вислову, свободу зборів і свободу асоціяції з окремою ґарантією свободи професійних спілок (синдикатів). Нарешті, Конвенція забезпечує право на шлюб і право скаржитися судові, якщо якась урядова. особа при виконуванні своїх функцій порушила права людини. Треба підкреслити право організації професійних спілок, бо саме тоталітарні уряди його не визнають.

Додатковий протокол до Конвенції увів ще три права: право власности, право на виховання і право на вільні вибори.

Щодо права власности, то ґарантія його висловлена так: „Кожна фізична і правна особа має право на пошанування її маєтку. Цей маєток не може бути свавільно конфіскований... Проте кожного можна позбавити власности з причин публічної користи і в умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права". Так само докладно означено в конвенції право на виховання, право на вільні вибори, компетенції Суду і т. д.

Опрацювання Европейської Конвенції Прав Людини відбулося не без труднощів. Але те, що ця Конвенція стала діючим законом, свідчить, що дух, в якому працюють органи Ради Европи, забезпечує успішну співпрацю демократичних держав Старого Світу. На ділі европейська судова організація, передбачена Конвенцією, творить наднаціональну і наддержавну владу. П'ятнадцять членів Ради Европи взаємно дали одна одній погляд на спосіб, як основні правила демократії реалізуються на їх територіях.

Це не залишиться без впливу на визвольну боротьбу народів, уярмлених комунізмом Москви.

ДО ГУЦУЛІВ — „ХЛЕБ ВИКОЛАЧІВАТЬ"

Щораз більше маємо свідчень про знущання большевиків над українським народом. Досі ці свідчення походили переважно збоку потерпілих, і на Заході часто сприймалися з застереженням, як небезсторонні. Особливо гостро виступали проти цих свідчень комуністичні аґенти, що надобре закоренилися в багатьох пресових органах вільного світу.

Після другої світової війни, коли на Заході опинилися й недавні ще совєтські патріоти, які самі брали участь в нищенні України, — маємо ствердження цих подій також з іншого боку — зі сторони гнобителів.

Особливо цікава в цьому відношенні недавно видана Чеховським видавництвом в Ню Йорку російською мовою книга П. Піроґова „За курс". Автор — бувший ляйтенант совєтського летунства, отримав багато бойових відзначень під час війни, і 9 жовтня 1948 року втік літаком з Коломиї в американську зону Австрії.

Автор — безперечний патріот совєтської „родіни". За цю „родіну" він безліч разів ризикував своїм життям, а вже після капітуляції Німеччини хоче стріляти з літака по вояках ген. Власова. Проте жива душа цього совєтського патріота не витримує понурости совєтської дійсности й він втікає на Захід.

Після війни Піроґов перебуває як летун у Галичині, зокрема у Львові й Коломиї. Національні інтереси місцевого населення йому зовсім чужі, але він у своїй книзі кілька разів згадує про особливості „Западной Украіни".

У серпні 1945 року усім військовим у Львові наказують не виходити без пістолів на вулицю.

„— Чому?

— Бандерівці (в оригіналі — бендеровци)! Бандити і наємники чужоземної розвідки.

Здивування. Якої чужоземної розвідки?.. Частішають випадки вбивства політробітників армії й енкаведистів. Часом ранком читаємо на вулицях наклеєні на стінах летючки..."

У 1947 році старшин летунства викликали допомогти „у гуцулов хлеб виколачівать". Пояснили, що селяни „підпавши під вплив аґітації ворожих аґентів", не здають державі хліба.

Отримавши 14 серджантів, озброєних автоматами, собаку й вояків МГБ, автор їде вантажною машиною в село Іспас, що має славу найбільш неспокійного села в районі, де „бандеровці здорово розвертаються". Червоних там „і вбивають... і вішають, якщо живих злапають".

По дорозі автор зауважує, як всі, побачивши їх, ховаються. „Бояться" — стверджує шофер. Автор не розуміє, тоді шофер пояснює, що „в кожному селі стоїть маленька залога МГБ. Ось вони й навчають гуцулів, що таке совєтська влада"...

В Іспасі зустрічають вони групу енкаведистів, які ведуть якусь жінку. Ляйтенант НКВД показує авторові „світлину групи якихось чоловіків у піввійськовому одягу й серед них — жінку". Це — вона. Ляйтенант пояснює: „Це ж і є бандити бандеровці. Ось її, гадину, в Коломиї навчать".

Під'їздить підвода з хатнім майном — скриня, перини, подушки. Це все забрано з хати жінки, яка не хотіла здавати хліб і, в якої, при обшуку, знайдено світлину. Авторові шкода цієї жінки. Він знає, яка доля її чекає. Це ж бо рік тому, біля Стрия, пропав інженер ескадрилі Зінатулін. НКВД оточило поблизьке село і „забрало всіх дорослих чоловіків: „Били їх так, що поламані ребра проривали м'язи і шкіру. Один з катів до того озвірів, що викручував рукою ці ребра і кидав у кут".

Уночі до віддділу прийшли, щоб спокійно виспатись, — Логінов, уповноважений від міністерства заготівель, і один місцевий комуніст. Місцевий оповідає, що вже рік, як він не ночує вдома: „Минулої осени зайшов раз уночі, так вони мене там і злапали. Вже вішати вели. Лише чудом врятувався".

Ранком автор довідався від голови сільради, що це село вже виплатило один раз свій податок. „А тепер їм доводиться здавати додатково... страшно, що самі на зиму зостануться без хліба... З села багато народу розбіглося. Понакладали на деяких більше, ніж вони самі зібрали. Куди їм дітатися? Ось і втекли до бандерівців у ліс та в гори... Так усією родиною і відходять. Навантажать, що зможуть, на підводу й геть... Хати кидають. Двоє то й хати попалили. Не вірять, що колинебудь повернуться"...

Автор заходить на подвір'я. Перелякана дівчинка втікає, кричучи:

— Бабуню, совєти, совєти йдуть!..

По селі відбирають збіжжя. Кожний уповноважений має при собі п'ять автоматчиків. „А в сільраді вже багато збіжжя і цілі купи конфіскованих речей. По селі їздять підводи, у які запряжені забрані коні. Біля воріт стоять заплакані матері з дітьми, що тиснуться до їхніх спідниць; а коні, проходячи біля своїх господарів, іржуть здивовано й тривожно".

І. К.

ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НА ДЕНЬ ПОДЯКИ

Вашингтон. — Президент Айзенгатер проголосив день 26 листопада Днем Подяки і просить американців, щоб в тому дні молилися про „мудрість у змаганні до кращого світу". „Зокрема, пише президент, ми вдячні цього року за перемир'я в Кореї, яке стурбованим чоловікам і жінкам у цілому світі дає надію, що там можна дійти до миру". Президент просить американський нарід, щоб у тому дні збирався в місцях моління, схиляв голову перед Богом у покуті за свої гріхи і звертався до Нього з просьбою про мудрість у змаганні до кращого світу і з покою до кращго світу і з подякою за численні благословення, які Він віслав на нас і на наших людей."

Д-р Роман О. Климкевич

ПІДПИСИ ГОВОРЯТЬ

(Спомини з передвоєнного Львова)

(3)

5. Образотворчі мистці

Чотири мистецько викінчені підписи художників теж пишаються в моїй збірці: Литвиненко, Козак, Ґебус і Лукавецький. Воно ж так і годиться, щоб підписи представників образотворчого мистецтва визначалися особливим оформленням.

Сергія Литвиненка застав я на площі „Сокола Батька" у Львові під час річного здвигу молоді „Рідної Школи". Пишучи біля свого автографа дату та місце побуту, він сказав: „Властиво повинен я писати Полтава, а не Львів; там я дома, а тут я тільки тимчасово". Опісля виявилося, що він дійсно лише переходово задержувався у Львові: тепер він опинився в Америці. Приходиться тепер побажати йому скорого повороту в рідну Полтаву, а покищо хай щастить йому в Ню Йорку, і хай ще краще розвивається його діяльність в Літературно-Мистецькому Клюбі та його артистична творчість.

Е. Козак, або інакше Еко, був моїм сусідом з львівського Личакова. Гуморист у своїй мистецькій творчості, робив на мене завсіди дуже поважне враження в приватному житті. Читаємо про його гарні успіхи в телевізії, дивимося на його нові рисунки і радіємо, що йому теж щастить у Новому Світі.

Автограф **Стефанії Ґебус** визначається майже мужеською зв'язкістю та твердістю, так само як і по-мужеськи звучить титул маґістра перед її прізвищем.

Багатонадійного молодого маляра **Лукавецького** застав я ввечері на веранді його дому в Коломиї з чернеткою в руках. Виглядав так молодо, що мені прямо не хотілося вірити, що це він. „Ви, мабуть, сподівалися побачити мене з довгою та сивою бородою..." — жартував він. Опісля показав у своїй робітні два цікаві портрети: старенької Біберовичевої, заслуженої для розвитку українського театру в Галичині артистки та моєї своячки і прегарний портрет своєї дружини з темними рожами.

6. Суспільні діячі

Відділ автографів громадських діячів визначається дуже великим відсотком жіночих підписів. Немає в цьому нічого дивного і маємо тут до діла з типовим українським явищем. Ця незвичайна активність, часами навіть перевага, українського жіноцтва в суспільному житті датується мабуть ще з-перед двох тисяч років, коли дві дівчини, Гіпероха і Ляодика, приїхали як представниці нашої землі в Грецію, щоб зложити в жертву богам вінки з пшеничного колосся, про що так мальовничо розказує Геродот у своїй „Мельпомені". Якщо згадаємо ще хоробрих південно-українських амазонок, то приходиться нам повірити, що не тільки виховання, але чи не в більшій мірі дідичність сформували тип козачок і сучасних українок.

Цей похід суспільничок відкриває в моєму автографнику сеньйорка львівського громадянства і завсіди повна молодечої активности старенька **Ольга Ціпановська**. Прекрасною нагодою вполювати кілька автографів провідних українських жінок був для мене великий конґрес українського жіноцтва, що відбувся у Львові в жовтні 1937 р. Дістатися в залю нарад у Промисловій Палаті на Стрілецькій площі було мені дуже важко. Завзяті впорядчиці двічі викинули з залі непрошеного ґімназиста та ще й до цього представника мужеського роду. Одначе я таки дістався назад, кажучи, що приходжу як журналіст від часопису для молоді і називаючи якийсь журнал, якого ніколи не було. Цього роду часописів було в Галичині так багато, що хоробрі впорядчиці залишили мене в залі. Тут врятувала моє положення **Олена Кисілевська**, дала свій автограф і представила, як сина співробітниці „Жіночої Долі", двом визначним жінкам: **З. Мірній** з Праги та **О. Штогриновій** з Филаделфії. Крім них вписалася в мій автографник **Софія Русова** прегарними словами: „Слава Україні! Хай квітчає і пишається своїми вірними синами й дочками!" **Мілену Рудницьку** відвідав я в редакції журналу „Жінка". Оглянувши мій автографник, сказала речево: „Одного дня він буде коштувати багато долярів" і дала мені на прощання декілька примірників журналу.

Ряд суспільників мужеського роду відкриває посол з УНДО **Володимир Целевич**. Підписався він мовчки з діловитим виразом обличчя, як це пристає політикові. Куди буйніше прийшлося мені здобути підпис пралата **о. Леоніда Куницького**. Застав я його в концертовій залі в першому ряді крісел. З підозрінням поглянув на мій автографник і сказав: „Що ви собі думаєте! Я ж не американська фільмова зірка, щоб приходити до мене за автографом..." — „В мене немає автографів фільмових зірок" — сказав я і додав по хвилині тихенько: „На жаль"... Така логіка мусіла його переконати і пралат таки підписався. Його слова стали частинним пророцтвом: минуло кільканадцять років і я таки опинився в країні голлівудських фільмових зірок.

Фінал

Закриваю останню сторінку. Їхні голоси розвіваються з запашним вітром, що йде з південних морів. Дивлюся понад маямські манґові сади та золоті піски на синяву Атлантійського океану. Колись блукали по цих просторах кораблі Колюмба. 29 його автографів переховується ще в його потомків, і світ дорожить ними. Колись прямував цими водами на південь Амеріґо де Веспучі; його автограф переховується як цінність в одному з лондонських музеїв. І тепер відчуваю, що моя книжечка з кількома десятками підписів — це теж уже своєрідна цінність і що варто її продовжувати. Багато з цих кращих дітей нашого народу відійшло вже в вічність, дехто мучиться на засланні в несходимому Сибіру або в поневоленій батьківщині, а дехто ще блукає на заточенні. Але більша частина зуміла таки при Божій помочі приїхати на вільну землю, до Нового Світу, щоб тут далі працювати для тієї справи, для якої ми трудилися колись так пильно в далекому рідному Львові та по галицьких містечках і селах. Ті наші діячі, які мене знали особисто і в яких я досі ще не мав часу попросити їхнього автографу, хай вибачать мені. Вони ж знають, що я їх ціню, і хай уважають це за своєрідну добру ворожбу. Я сподіваюся, що Господь послав їм довге життя і що ще буде багато нагод зустрінутися знову чи то в північних стейтах, чи тут у сонячній державі Флориді, куди їх може приведе туга за відпочинком серед тропічних садів і теплих голубих хвиль океану. Можливо теж, що ці мої спомини спонукають декого з нашої молоді заложити й собі збірки підписів наших визначних людей — невеличкий але гарний вклад у нашу культуру.

Маямі, Фла., жовтень 1953.

Д-р Ростислав Сочинський

НОВЕ В МЕДИЦИНІ

Американські лікарки.

Неоправдана й несправедлива непопулярність жінок у лікарській професії поволі зникає. У ЗДА тепер чим раз більше жінок стає лікарками й все більше медичних високих шкіл допускає жінок до студій. Лікарки мають нахил вибирати здебільша такі професії, як дитячі й жіночі недуги, чи акушерство, хоч чимало з них працює у ділянках загальної медицини, рентґенології, патології, дерматології (шкірні недуги) й хірургії. 5% американських лікарів — це жінки. В европейських країнах це число вище, напр. у Англії 17%, у Німеччині около 22%.

Старі, але здорові серця.

Старість не завжди приносить з собою серцеві хвороби. Тільки в 40 з 800 старих людей (5%) знайдено початки артеріоклерози вінцевих кровосудин чи інших недуг серця у посмертних розрізах, як про це повідомляють Архіви Внутрішньої Медицини. Ніхто з них не виявляв ознак серцевих недомагань за життя, помимо цілого ряду обслідувань і лябараторійних тестів. Всі вони померли в наслідок інших недуг. Цей невеликий відсоток показує, що дбайливо переведені діягностичні процедури можуть з відносною докладністю виявити різницю між здоровим і хворим серцем. Підкреслюється значіння періодичних лікарських оглядин осіб у віці понад 40 років.

Молоко для зварювачів.

Деякі зварювачі металів пють багато молока, вірячи, що воно протиділає трійливості газів, серед яких вони працюють у металюргічній індустрії. Покищо нема наукових доказів про протиотруйне значіння молока у відношенні до випарів, що постають при зварюванні металів. Молоко одначе — це здоровий напиток, що являється одним з підставових складників раціонального відживлення. Нема ніяких застережень, щоб ним, замість води, гасити спрагу, яку створює подразнення віддихових доріг окисом азоту.

Опасистість і кальорії.

В Американському Журналі Публічного Здоров'я робиться наголос на відомий факт, що надмірну вагу тіла викликає сприймання організмом більше кальорій в їжі, чим їх витрата у формі енергії.

Це важне не тільки для зрозуміння причин опасистости, але й для її лікування. Усі методи, що зміряють до зменшення товщу в гладких людей, мають тільки тоді успіх, коли вони створюють і втримують кольорійний дефіцит. Найважніший чинник у такому лікуванні — це кальорійно низька діста, а всі інші помічні засоби, як медикаменти, чи різні фізичні, психологічні та виховні процедури, корисні тільки тоді, коли вони збільшують кальорійну витрату, або ж помагають пацієнтові зменшити його апетит.

Багато товстих осіб зменшує свою вагу дуже суворими, нераз односторонніми дістами, але вони не всилі втримати постійної нормальної ваги тіла. Причина цього — незнання засад відживлення. Щоб запобігти цьому, замало ще приписати хворому відповідну дісту. Його треба навчити підстав дієтетики, освідомити про кальорійну й відживну вартість харчів, про шкідливість односторонности і нереґулярности в харчуванні. Коли лікування відтовщення позбавлена надмірного риґоризму, монотонного добору страв, занадто довгих відступів часу між сніданням, обідом чи вечерою і, що найважніше, коли хворий вміє числити кальорії, тоді існують усі передумови, що він задержить нормальну вагу тіла на ціле життя. Раз здобуті мудрі звички відживлення будуть стояти на сторожі його дорогоцінного здоров'я.

Гетьманич Данило Скоропадський побував у Дітройті і Шікаґо

Перебуваючи в ЗДА в службових справах лондонської фірми, в якій він працює, гетьманич Данило Скоропадський використав суботи і неділі, вільні від професійної праці, щоб відвідати американських гетьманців та інших українців в Ню Йорку, Филаделфії, Дітройті і Шікаґо, та в Торонті в Канаді.

У всіх цих містах гетьманича Данила вітали не тільки гетьманці, але також і предтавники ширших кіл українського громадянства на влаштовуваних з приводу його приїзду спеціяльних прийняттях.

На цих прийняттях гетьманич виголошував довші чи коротші промови, в яких заторкував найактуальніші проблеми української дійсности. М. і. гетьманич підкреслював у своїх промотах, що найважливіше завдання української еміґрації — це всіма силами допомагати визвольним змаганням поневоленої України. В цьому ділі передумовою успішної праці для визволення України, на думку гетьманича, є створення одного, авторитетного, всіх обіймаючого українського політичного проводу, в склад якого входили б провідники всіх українських політичних організацій, республіканських, націоналістичних і гетьманської. Всі ці провідники, на думку гетьманича, повинні засісти разом за один круглий стіл, дійти до спільної згоди та укласти спільні основи такого всеобіймаючого й авторитетного українського політичного Центру та його дальшої праці.

Привіти на прийняттях в Дітройті 25 жовтня ц. р., крім гетьманців складали м. і. представники: федерації українських організацій на стейт Мішіґен, Пласту, СУМА, ООЧСУ, станиці б. вояків УПА й Першої Української Дивізії та ін.; в Шікаґо 1 листопада ц. м. представники „Провидіння", „Обнови", студентських організацій, Американських Приятелів АБН, ООЧСУ, СУМА, б. вояків УПА та інші.

Українська молодь у Дітройті, так тут народжені діти і внуки старих іміґрантів, як і новоприбулих, без огляду на її політичні переконання і симпатії, вітала гетьманича на окремій для нього влаштованій імпрезі.

Гетьманич, звертаючись до молоді та до батьків, підкреслював, що її найпершим обов'язком є тримати якнайтісніший духовий зв'язок з Україною.

В Шікаґо гетьманич був теж приявний на Святочній Академії, в суботу 31 жовтня ц. р., влаштованій Ліґою Американців Українського Походження, як філією УККА. На цю Академію запросила його Управа Ліґи, де гетьманич виголосив промову, що своїм змістом і формою та соборницьким спрямуванням знайшла загальне признання.

І в Дітройті і в Шікаґо гетьманич був на Богослужбах обох наших церков та складав офіційні візити церковним достойникам обох наших віровизнань.

Ця зустріч гетьманича Данила з українським громадянством залишила якнайкращі спомини.

М. П.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Аллентавн, Па.

Загальні Збори Філії УКК і Св'яточний Концерт.

В неділю, 8 листопада ц. р. в м. Аллентавн, Па., в год. 3 попол. зібрались в домівці місцевого Відділу ООЧСУ коло 30 осіб, які були представниками таких 6-ти організацій: Філія УКК в Аллентавні, ОДВУ, ООЧСУ, Робітничий Союз, „Провидіння" і Чоловічий Хор. Після відкриття наради колишнім головою Філії УКК нарадами вів голова обраної Президії, п. В. Пипюк. Після звітів і дискусії над звітами вибрано нову Управу Філії УКК в такому складі: голова — І. Коромець, заступники голови: Бручак, Панчишин, секретар: Марковим, касир: Кулик. Новообрану Управу Філії УКК і всіх присутніх представників місцевих організацій привітав від Головної Управи УКК п. Иосип Лисоґір із Ню Йорку, бажаючи новій Управі витривалости й успіхів у майбутній праці. — Ввечері заходом Комітету Організацій Аллентавну відсвятковано Концертом-Академією 35-літні роковини Листопадового Зриву і 700-ліття існування Львова.

Відкрив той св'яточний вечір чоловічий хор відспіванням американського гимну. Вступне слово виголосив приїзжий із Ню Йорку п. Йосип Лисоґір, а дальшими виконавцями програми були: Марійка Фартух, фортепіяно-ве сольо, Ґолич — деклямація, д-р Петро Мірчук — доповідь, Ґелитканич і Бруневький — деклямація і чоловічий хор, що відспівав цілу низку пісень. Солістами хору були Михайло Рибак, Василь Барняк, Всеволод Боднарчук. Диригентом хору є Олексій Дідух, а супроводив його акординіст Тарас Пипюк. Іван Стасів закінчив св'ято кінцевим словом. Велику залю Ліґай Зенґербунд Голл виповнила численна українська публіка, коло 600 осіб.

Нюарк, Н. Дж.

Перший Листопад.

„З журбою радість обнялась" — ці слова поета можна зв'язати з 1-м листопадом, у якому радість української спільноти з приводу світлих роковин листопадового зриву переплелась з глибоким болем та смутком за великими Князями наших Церков, які відійшли від нас назавжди. Саме в радісну річницю відродження Української Державности — 1-го листопада перед девятьома роками помер митрополит Української Греко-Католицької Церкви Андрей граф Шептицький. А нещодавно преса принесла вістку про смерть Блаженнішого Полікарпа, Митрополита Української Автокефальної Прав. Церкви. Обидва Митрополити відомі з свого трудящого та жертвенного для Церкви і Народу життя, а зокрема з їхньої мужньої оборони відвічних прав українського народу жити вільним життям.

І так, згідно з зарядженням Собору Єпископів УАПЦ в ЗДА, українська православна громада в Нюарку у дні 1-го листопада гаряче молилася за душу свого Митрополита. У церкві св. Вознесення відправлено урочисту Службу Божу та Панахиду за душу Покійного та тих усіх, що лягли на службі своєму народові.

У греко-католицькій церкві св. Івана Хрестителя відправлено Благодарственну Святу Літургію в намірені українського народу та Соборну Панахиду.

Участь в Богослуженні взяли зокрема зорганізовані відділи сумівської та пластової молоді в одностроях з своїми прапорами та знаменами. З нагоди листопадових святкувань проповідь виголосив полевий капелян III. Бригади УГА, о. О. Бала.

Ввечорі того самого дня простору залю „Української Централі" виповнило українське громадянство, яке на заклик Українського Громадського Комітету Співпраці Організацій м. Нюарку та околиці масово прибуло, щоб святочною академією відзначити великі роковини: 35-ліття Листопадового Зриву, 700-ліття княжого Льва - города та коронації короля Данила. З'явилися численно старі й нові іміґранти, „батьки" та „діти", а зокрема можна було спостерегти багато старшин та воїцтва українських армій, живих учасників та творців Листопадового Зриву. На академію загостив також п. Юліян Ревай з Ню Йорку, організаційний референт У. К. К. Прибули також і американські гості: Пол Тровст, тоді ще кандидат на губернатора стейту Ню Джерзі, та Марко Антон, кандидат на сенатора в товаристві посадника Пасейку М. Пешмана й його дружини.

Академію започатковано відспіванням американського гимну у виконанні злучених мішаних хорів „Боян" та „Заграва" під дириґентурою проф. Т. Каськова. Було приємно дивитися на тих декілька десятків хористок, які не словесними деклямаціями про об'єднання, але ділом доказали, що творча співпраця між старою та новою іміґрацією, між ґенераціями родженими на землі Шевченка та Вашинґтона є можлива, бо ми всі однієї крови і однієї кости.

Теплими словами відкрив академію о. ігумен Володимир Красєвський, після чого злучені хори відспівали „Гей там у славнім Львові" та „Шумить, гуде діброволька".

Святочну промову виголосив український історик та науковець, учасник Листопадового Зриву проф. Микола Чубатий, з'ясувавши ролю Львова на протязі його 700-літньої історії, як бастіону українства на ЗУЗ.

Пп. Тровст та Антон зложили нюаркській громаді з нагоди ювілейних святкувань короткі привіти та побажання, щоб український нарід здобув повну самостійність. Ярослава Дзєра, членка СУМА ім. полк. Е. Коновальця віддеклямувала бравурну поему С. Черкасенка „У день 1-го листопада".

Надзвичайно цікавим був говорений ессей „Львів і Галичина" Євгена Маланюка, сотника української армії, сина сонячної Херсонщини, про ту чарівну притягаючу силу, якою була Західна Україна та її столиця для наддніпрянського громадянства.

Соліст українських сцен, баритон Іван Самокіш, відспівав дві історичні пісні, а Мирослава Пришляк курінна куреня Уладу Пластових Юначок, з чуттям віддеклямувала „Лист з Гуцульщини", друкований в „Стрілецькій Думці", часописі. УГА у першу річницю Листопада в Виниці. Сотник Запорізького Корпусу та IX. Белзської Бригади УГА, Юрій Коновів, виголосив з питомим йому жаром спомин „Перша річниця Листопада у Виниці".

Наприкінці виступили злучені хори, „Боян" та „Заграва", що відспівали „Засяло сонце золоте" та „Коби скорше з гір Карпат". Величавим „Ще не вмерла" закінчено урочисту академію, провідною думкою якої було: Львів — княжий побратим золотоверхого Києва — був, є і буде Україні завжди вірним". вб

Йонгставн, О.

Українська участь в ювілейних святкуваннях.

Стейт Огайо святкував цього року 150-літний ювілей свого заложення, згл. приняття до З'єдинених Держав Америки. З цим приняттям стався вправді формальний недогляд, який направив Конгрес ЗДА аж цього року, але про те Огайо уважалося цілий минулий час повноправним стейтом та відсвяткувало свій ювілей зі всею урочистістю.

Місто Йонгставн відбуло свої святкування з кінцем м. вересня ц. р. До участи були запрошені також і всі національні групи. З ініціятиви місцевого Відділу УКК був утворений загальний всеукраїнський Ювілейний Комітет, на чолі якого стояв адвокат п. П. Гулик. До комітету входили пп. Ю. Присташ, М. Мушинський, І. Павловський, П. Ліщак та інші. Делеґатом від української греко-кат. парохії був п. І. Данильчак. Завдяки старанням та праці цього комітету як рівнож при допомоії всього українського громадянства, наша національна група вибилася на одно з перших місць поміж іншими національними групами та здобули собі велику популярність в цілій околиці.

Під час цих святкувань були улаштовані виставки поодиноких національних груп. Українська виставка, яка представляла наше народне мистецтво, притягала загальну увагу та викликувала у многих глядачів вислови захоплення і похвали. Вона була дійсно одною з найкращих, а також була готова та відкрита як перша зі всіх інших виставок. Цю виставку підготовили та технічно перевели п-ні М. Періг, п-ні М. Бурий та п-ні В. Стахурова. До успіху нашої виставки причинилося головно все наше громадянство, яке з найбільшою охотою дало до диспозиції потрібні експонати.

Вершком ювілейних торжеств був всенародний карнавал дня 30 вересня ц. р. Того дня дослівно ціле місто було у великому підйомі, а мешканці заповнили головні вулиці, якими мав проходити похід. Ще заки похід дійшов до центру міста, відбувалися там на спеціяльній естраді виступи різних груп. З нашої групи виступив мішаний хор української греко-кат. Церкви під дириґентурою п. А. Когута. Хор відспівав гарну в'язанку наших народних пісень, що їх присутні вислухали з помітним заінтересуванням.

В незвичайно великім та імпозантнім поході, який тривав понад чотири години та мав понад 70 символічних возів (флотів), українці мали дуже почесне місце, бо безпосередньо за офіціяльними представниками та на чолі всіх інших національних груп. Наш перший символічний віз представляв нашу Батьківщину, з її природними багатствами, народною культурою та побутом. Були там пшеничні снопи, килими, кужіль та жінки в національних одягах. Понад тим всім пишався великий тризуб, як символ того, що Україна від непам'ятних часів жила свобідно під цим своїм державним знаком, живе нині з думкою про нього та буде під ним знову свобідно жити, бо така є незломна воля всього українського народу. Цей флот був улаштований стараннями всього українського громадянства та його товариств і організацій з Відділом УКК на чолі. За цим возом маршував бадьорим кроком, в козацьких одностроях, мужеський хор „Трембіта" під проводом свого дириґента п. П. Весоловського. Хор співав впродовж цілої дороги стрілецькі та повстанські марші і викликував незвичайне захоплення ґлядачів, раз тому, що був це одинокий хор в цілім довжелезнім поході, а по-друге тому, що була це одинока група, поміж тисячами інших учасників походу, яка правильно маршувала.

Нашу національну групу замикав флот української греко-кат. парафії, на якім був поставлений церковний престол, що символізувало відданість нашого нараду Церкві, як основі всього приватного та державного життя.

На загал треба підчеркнути, що наш виступ на цій так широкій прилюдній арені та перед сотнями тисяч очей був вдалою і гідною репрезентацією нашої групи перед іншими американськими співгромадянами, а наша зорганізована участь в цих святкуваннях знову доказала, чого можна осягнути спільними силами.

Д-р Роман Стахура.

Савт Бруклин, Н. Й.

Листопадове Свято.

Бруклин, Н. Й. — Південо - оруклинська українська громада, що в її осередку стоїть церква св. Миколая при 19-тій вулиці, мала справжню несподіванку в неділю, 8 листопада, коли до неї загостив хор „Думка" для допомоги в улаштуванні Листопадового Свята, що відбулося в церковній залі. Тому, що це невелика громада із великим відсотком людей, що живуть поза ґромадським життям, хор під орудою Л. Крушельницького дуже причинився до освідомлення людей про значення важливости народного свята. Хорові в його шістьох піснях в двох виступах акомпаніювала на фортепіяні Леся Вахнянин. Солістка, — сопран, Марта Кобрин, з фортепіяновим достроєм Тараса Левицького, дальше проф. Микола Кокольський, з своєю промовою, і Оксана Макаревич та Роман Форостина з своїми деклямаціями станули на тій самій висоті, що й хор. Концертову програму попередила в церкві Соборна Панахида оо. В. Андрушкова, В. Возняка й місцевого пароха о. М. Вояківського, який виголосив влучну „Листопадову" проповідь, а після концерту в залі висловив признання хорові за зберігання традиції Зриву, якого він самий був колись учасником.

С. Д.

ПОШТА У.Н.СОЮЗУ

В. Д., Филаделфія. — Запитуєте, чи клюб „Молоді У. Н. Союзу" становитиме окремий відділ У. Н. Союзу. Ні, члени клюбу остають надалі членами своїх відділів, бо клюб не є складовою частиною організації, приписаною статутом. Клюб повинен згуртувати молодь, яка не виказує організаційного життя у своїх відділах, але яка знайшла б охоту до організаційної праці в сприятливім оточенні клюбу.

Маємо відділи, яким вдалося притягнути молодь до праці і активности. Таким відділам нема потреби творити клюб „Молоді У. Н. С.". Але в місцевостях, де поза збіркою вкладок відділи не виказують ніякого життя, там заходить потреба організувати клюб „Молоді У. Н. С.".

Головна канцелярія вислала кожному відділові проєкт на творення таких клюбів. Щоб перевести цей проєкт в життя, потрібно праці у відділах, бо без праці проєкт останеться тільки проєктом.

С. Б., Ню Йорк. — У. Н. Союз виплачує з допомогового фонду $100 за втрату одного ока, а $500 за втрату двох очей. Властиво, втрата зору має однакове значення, що й втрата ока, коли мова про допомогу. Кожний повнолітній член платить до допомогового фонду по вісім центів місячно разом з життєвим забезпеченням. З цього фонду член користає за життя в разі каліцтва або хронічної недуги. Читайте місячний звіт у „Свободі", а там побачите, що У. Н. Союз виплачує членам поважну суму кожного місяця з допомогового фонду.

І. К., Монтреал. — Члени молодечого департаменту можуть набути всі права повнолітніх членів, якщо підпишуть заяву, що будуть доплачувати до своїх вкладок по 15 центів місячно на фонди. Таку заяву може підписати член молодечого департаменту в 16-тім році життя. Тоді нема потреби робити ніяких змін в його грамоті, і тоді він може теж дістати подвійне забезпечення від припадку. Тільки в клясі І член повинен перейти на повнолітню грамоту, бо грамота в клясі І служить тільки до 18 років життя.

М. Б., Шікаґо. — Жалістеся, що члени Вашого відділу не приходять на збори. Це не є надзвичайним явищем, бо кожна організація в Америці виказує подібні недомагання. Одначе, американські організації стараються це лихо направити тим, що роблять збори цікавими. Збори самі собою не будуть цікавими без підготовки. Отже, відділовий уряд повинен зійтися наперед і уплянувати хід зборів так, щоб збірка вкладок не була одинокою ціллю зборів. Нам треба користати з досвіду та навчитися, як зробити збори цікавими, треба довідатися, що цікавить Ваших членів, а це вимагає, щоб уряд Вашого відділу цікавився членами. Це не пусті слова, а істинна правда, що член не прийде на збори, якщо відчуває, що ним ніхто не цікавиться. А буває й так, що новий член прийде на збори, а йому ніхто й руки не подасть. Очевидно, кожний член повинен відноситися до інших по братньому, бо У. Н. Союз братська організація. Але такі речі забуваються і їх треба пригадувати.

Спорт

УСТ. „СІЧ", ЕЛИЗАБЕТ

У признанні заслуг для організації і розвитку українського спорту в Елизабет, а тим самим його доброго імени в цілому стейті Ню Джерзі, загальні збори „Січі" вибрали дотеперішнього голову, п. В. Федчишина, почесним головою Т-ва. А змагуна-сеньйора, п. О. Кладка, що на нелегких початках був справді душею нашої одинацятки, вибрали своїм головою.

Кількість членів Т-ва збільшилася, зросло також і число змагунів. Дружина відмолодилася, помітно скріпилася, зокрема, в лінії нападу.

„Січ" втішається заслуженою симпатією так спортовців, як і глядачів, любителів спорту, і то так своїх, як і чужих. Це заслуга і проводу і змагунів.

Змагуни Січі: Гевко, Бутковський — Лютак, Митрофанюк, — Панкевич, Оленець, Коваль, Маланчук, — Федишин, Сохан, Вітюк, Копецький, Маркусь, Клоків, Вобела, Старожитник.

Телеграфічним стилем подаємо висліди дотеперішніх змагань за мистецтво:

ПОЛЬОНІЯ — СІЧ 3:1 (3:1)

Граючи з вітром, Польонія, чи як тепер вона зветься „Фальконс", використала свою легку перевагу в першій половині. Більш як 20 хв. другої півгри належали всеціло до Січі, на жаль, без циферного висліду. Одинокі ворота здобув Копецький. З Січі найкраще заграли: Панкевич, Лютак, Вітюк, Копецький.

СІЧ — НЮ БРУНСВІК, 7:3 (2:1)

В першій половині гра майже рівнорядна. В другій — мадяри щораз більше почали розгублюватись, віддаючи поле до попису технічно кращим господарям. Ворота здобули: Копецький, Вітюк 2, Федишин 1, Старожитник 2, Сохан 1. Найкращим на грищі Вітюк.

На вирізнення заслужили Панкевич і Копецький.

СІЧ — ДЕПОРТІВО (НЮАРК) 5:3 (3:2)

Місцеві газети типували переможцем Депортіво, який попередньої неділі переміг мистця нашої ліги, Марітімо, 2:1. Але — помилилися. Гра була жива, на доброму поземі. „Січ" мала більше невикористаних „певних позицій". Стрільці воріт: Копецький 3, Федишин 1, Гарасим 1. Доброю грою зокрема вирізнялися: Панкевич, Олинець, Гарасим.

СКОТС - АМЕРІКАН (КЕРНИ) — СІЧ 0:9 (0:5)

У дружині бувших професіоналів є кілька добрих змагунів, але не було зіграння. Другу половину Січ пересиджувала під іхніми воротами. (Тиждень пізніше Польонія несподівано зремісувала з ними 3:3) Воротами поділилися: Копецький 4, Клоків 1 ,Федишин 1, Сохан 2, Вобела 1.

СІЧ — ІРІ 1:0

Змагання, на які гості спізнилися майже на годину, суддя перервав на 20 хв. гри при стані 1:0 для „Січі". Січ внесла протест.

СІЧ — ВИСЛА (ПАСЕЙК) 4:1 (2:0)

Змаганням, які відбулися при гарній погоді в Варіканко парку, приглядалося коло 600 людей. Гра ввесь час фер. Ворота здобули: Маланчук, Копецький, Вобела, Федишин. На вирізнення заслужили: Панкевич на обороні і Маланчук у помочі.

Після цих змагань Січ веде в табелі перед Польонією і Марітімо. (3)

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ГРИГОРІЙ ГАЙДУК, член Т-ва Запорозька Січ відд. 342 У. Н. Союзу в Картерет, Н. Дж., помер 8. листопада 1953 р. Похорон відбудеться в четвер, 12. листопада, о год. 9. рано з української православної церкви св. Димитрія. Проситься всіх членів Т-ва Зап. Січ, щоби взяли участь в тім похороні.

І. Маркович, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во ім. Т. Шевченка відд. 156 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопада, точно о год. 2. попол., в Громадськім домі. Просимо всіх прибути на ті збори. — В. Новак, секр.

БАЛТІМОР, МД .— Бр. Пр. Тройці, відд. 320 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопада, точно о год. 2. попол., в Укр. Нар. Домі, 3101 O'Donell St. Проситься всіх членів прийти на означений час, є такі справи до вирішення, яких без членів уряд не може полагодити. Також пригадується членам вирівняти свої вкладки. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рож. Пр. Богородиці відд. 36, повідомляє своїх Сестер, що збори відбудуться в неділю, 15. листопада, в год. 5. попол., в церковній залі, Гудсон Евеню. Просимо Сестер прийти, буде вибір кандидатів на уряд в 1954 р. Довгуючих напоминаємо вирівняти свої довги, щоб їх не перетягати на другий рік. — Ю. Лиса, предс.; Х. Вілецька, кас.; С. Гунька, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Бр. св. Василія відд. 339 відбудуться в суботу, 14. листопада, о год. 7. вечора, в домі Громади на Лавренц вул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих бути присутними на зборах, маємо важні справи до вирішення, справу бондів та хворих. — А. Хромяк, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. Василія відд. 161 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. листопада, в залі клюбу 600 Glenwood Avenue, о 7. год. вечора. Взивається всіх членів бути присутніми на зборах. — К. Кудрік, рек. секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка відд. 464 відбудуться в суботу, 14. листопада, о год. 7:30 вечора при 482 Мейн стріт. Проситься всіх прийти на збори — І. Вурней, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря" відд. 69 відбудуться в суботу, 14. листопада, в 8. год. вечора, в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5. під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" 430 відділ повідомляє своїх членів, що побір складок за листопада відбудеться в неділю, 15. листопада, в годинах від 11:30 до 1:30, в Українськім Клюбі при 847 N. Franklin St. Рівнож повідомляємо наших членів замешкалих в півн. зах. дільниці міста, округ пар. св. Николая, що складки від тих членів будемо побирати кожної третьої суботи в місяці, вечером в год. від 7 до 8:30 в Укр. Клюбі при 23-ій і Brown, в домівці читальні, або одній з інших вільних кімнат. Зауважуємо, що дальша вплата складок в мешканні секретаря відбуватись не може і тому просимо вплачувати складки в означеному на це часі і місці. Членів, які залягають просимо вирівняти задовження, в противному разі будемо змушені їх суспендувати. — Р. Дяків, О. Вакай, Р. Книш.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Любов" відд. 45 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. листопада. Просимо всіх членів явитися, особливо напоминаємо довжників, щоб не наражувались на суспендування. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над Збруча відд. 280 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопада, о год. 2. попол., в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Евеню. Присутність членів обов'язкова. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ ЗДА
В перші роковини смерти артиста-маляра
Василя Григоровича Кричевського
— відбудеться —
В НЕДІЛЮ, 15. ЛИСТОПАДА ц. р., в 12:30 впол.
ПАНАХИДА
у Православній Церкві при 14 вул. в Ню Йорку,
на яку запрошуємо все Українське Громадянство.

ТАРЗАН, ч. 3185. В'язень джунґлів.

Пронизливий крик вихопився з Джессіциних уст, коли могутній звір стиснув її рам'я і його червоні очі дико глянули на неї.

З роздратованим риком Ту-Ят вдарив кулаком дівчину, що боронилася, і, коли вона впала непритомною на землю, з його розбурханої грудної клітки вирвався дикий поклик.

Пізніше, кинувши непритомну дівчину на волосисті плечі, він поніс її геть у джунґлі.